

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Quæstio V. De malitiis in peccato inclusis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

actus habebit illam speciem: hoc ipso enim non esset rationabilis illa intentio.

RATIO 3. est. Intentio rationabilis illius speciei virtutis est actus illius speciei virtutis: sicut enim circa bona ut sic dantur varii actus, inter quos primarius est intentio, quæ specificatur à bonisita & intentio huius virtutis erit actus huius virtutis, ab illaque specificabitur, sicut specificantur & alii actus. Ergo etiam & executio illius intentionis facta ex Lege, erit actus ejusdem virtutis: ab eadem enim bonitate intentio & executio specificari debent.

ASSERO 2. *Si Lex irrationabiliter intendat in aliquo actu certam speciem virtutis, non ponet illum in eadem specie.*

RATIO. Quia hoc ipso irrationabiliter hoc non faceret: potentiaque ponendi in illa specie actum ostenderet rationabiliter intentum fuisse.

ASSERO 3. *Non tantum major superior rationabiliter intendens ponere actum in aliqua specie, ponit eundem; sed etiam minor.*

RATIO. Quia non est major ratio de uno, quam de altero Superiore. Neque valet si dicas. Quod altior Superior virtutes omnes habeat sub sua potestate. Non inquam valet: quia altior habet omnes in sua potestate, quia omnes potest imperare; Ergo & inferior habet illas in potestate, quas potest imperare. Et sicut Legem non tantum Supremus Legislatores format, qui est Deus, sed formant Leges etiam homines, cur ergo præter Supremum Superiorem non erit potestas statuendi legem? Vel si præceptum à lege condistinguis, cur etiam præceptum rationabiliter positum non ponet actum in ea specie, quam rationabiliter intendit: & si vis obligandi cum jurisdictione Legislativâ ponit actum in specie intentâ, cur id non habebit vis minoris superioris præceptiva; imò & vis voti; modò votum sit rationabiliter procedens, ut dixi.

QUÆSTIO V.

De Malitiis in Peccato inclusis.

Queritur in præsentem, quænam malitiæ in peccato includantur. Non procedit autem titulus, An in omni peccato malitia inobedientiæ committatur, non faciendo secundum Legem, quæ unumquodque peccatum prohibet; indubie enim continetur hæc malitia: continetur item malitia ingratiitudinis, cum sit malum extrinsecum Dei benefactoris: continetur violatio amicitia; Deus enim est noster amicus; continetur irreligio; quia sicut colitur Deus bono opere, sic, ut ita dicam, discoloritur peccato. Continetur malitia superbiæ; magna enim est præsumptio adoriri offensâ talem Majestatem, suntque hæc circumstantiæ imbibitæ, tanquam circumstantiæ transcendentales, ut videre est apud Suarez. *Difficultas tantum in hoc est, Cur*

non contrahantur speciales malitiæ prædictæ in quocunque peccato. Communis Ratio hæc solet dari; hisque terminis concipi. Ideo non contrahuntur prædictæ speciales malitiæ in omni peccato: quia virtutes, quibus hæc vitia opponuntur interius consummantur. Laborant Auctores in explicando robore huius rationis.

EXPLICAT I. Vasquez l. 2. d. 102. n. 17. Dicitque quod sicut in aliquibus virtutibus necessaria est voluntas expressa circa materiam apprehensam sub tali modo, ita & in virtute v. g. obedientiæ, necesse est non tantum velle facere quod præcipitur propter honestatem, quæ est in objecto præcepto; sed etiam velle facere objectum, quia præcipitur: ita etiam in Virtute huic virtuti opposito, aliisque similibus non solum necesse est velle objectum secundum se; sed velle objectum sic modificatum; Ita ut ad inobedientiam non solum requiratur velle ommittere objectum præceptum, sed velle ommittere quia præceptum est. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Quia non dicit quidquam ad intentum. Transeat quod ad rationem formalem honestatis requiratur intendere illam sub expressa illius ratione formali: Transeat esse necessarium in aliquibus virtutibus voluntarium expressum ad talem etiam modum: quid ex istis omnibus sequitur ad decidendum quod sint virtutes, quæ interius consummantur? quid item hoc interius consummari? Cur aliquæ virtutes quæ non attendunt nisi præcisè ad objectum, non dicuntur interius consummari?

EXPLICAT 2. Suarez Tomo 4. in 3. Partem. Disp. 15. n. 16. Ubi docet ex Cajetano aliqua esse peccata quæ consummantur in corde, ut hereses, & aliquas virtutes, quæ etiam consummantur in corde, ut charitas, alias item virtutes, quæ per se ordinantur ad actum externum, ut iustitia, requiruntque medium in actionibus. Illæ autem, quæ non per se primò ordinantur ad actiones externas, tale medium non requirunt. Quapropter, etiamsi hoc medium non servetur, non ex eo præcisè fit peccatum contra tales actiones, sed quando datur expressum voluntarium, & tales sunt obedientia, gratitudo, misericordia, humilitas, &c. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT I. Concedo aliquas esse virtutes, adeoque vitia opposita quæ per se primò sunt ad aliquid externum, sed inde quomodo sequitur, quod malitia talium contrahatur etiamsi indirectè tantum sit voluntaria.

NON SATISFACIT 2. Quia non assignat signum universale, undenam dignosci debeat, quod aliqua virtus interius consummetur aliquam non? præcipue cum non omnes actus virtutis sint actiones morales, liberæ, adeoque interiores, si primitivam habeant honestatem.

NON SATISFACIT 3. Quia ut urget Oviado. Cur obedientia dicitur interius consum-

mari? Nam si imperat actus externos, exterius consummantur, si imperat internos, adhuc illi respectu imperantium sunt externi; & quocunque modo obedientiam explices, videbis quod illa imperet actus aliarum virtutum. Cur ergo dicetur interius consummari, sed pone etiam illam interius consummari, cur non contra illam per voluntarium indirectum peccari poterit: quia etiam contra fidem, quæ consummatur interius, potest peccari indirecto voluntario v. g. omitendo professionem externam.

EXPLICAT 3. Oviedo. Non omnia peccata habent rationem malitiæ v. g. inobedientiæ, quia materiæ præceptorum in iunctæ, non sunt in iunctæ intuitu obedientiæ, nec omnia habent specialem malitiam ingratitudinis: quia gratitudo obligat sub præcepto ad non habendam vilem æstimationem beneficiorum, & gratam illorum acceptionem; quod præceptum non violatur quocunque peccato, potestque peccator magni habere beneficia Dei, & tamen peccare: non omne etiam peccatum est contra amicitiam Dei; quia præceptum amicitiae est de non odiendo Deo, non omni autem peccato odimus specialiter Deum: nec omne peccatum est superbia, quia superbia est appetitus inordinatus propriæ excellentiæ, non omne autem peccatum hoc habet. Subditque ex his recte explicari, quo modo obedientia, gratitudo, charitas erga Deum interius consummantur, quod intelligendum est quoad obligationem: quia obligatio quæ ex illis per se nascitur, tantum est ad actus internos. *Hec explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia. Quamvis ostendat cur non contrahatur à quocunque peccato malitia specialis dictorum peccatorum nisi intercedat directum voluntarium: non explicat tamen, cur nihilominus in aliis materiis indirectum etiam voluntarium constituat peccatum in illa specie, & ita adulter est, qui novit esse alienam, & utitur illa, nolens illam esse alienam. Tum quia, quæ re adhuc restat cur contra virtutes, quæ quoad actus principales interius consummantur, peccari non possit, nisi violantur intuitu præcepti, quo imponuntur, violari autem possunt aliæ, quæ interius consummantur: Tum quia, non tradit regulam universalem quæ taxet quandom ad contrahendam specialem malitiam sufficiat etiam indirectum voluntarium, & quando non sufficiat, in quo tamen versatur cardo difficultatis. *Et hoc explicatur.*

PRÆMITTO I. *Esse aliquas malitias, quæ etiam indirecto voluntario posito quoad suas speciales malitias contrahuntur, & ita siue intuitu injuriandi quæ tali, siue non, accipias alienum, verè furtum committis. Si autem violes præceptum intuitu delectabilis, & non quæ præceptum, indirectum illud voluntarium circa præcepti violationem, non faciet malitiam specialem inobedientiæ.*

PRÆMITTO 2. *Tam in peccatis quorum malitia specialis contrahitur voluntario directo, quam in peccatis quorum malitia specialis contrahitur etiam voluntario indirecto, necessario supponitur præcognitio.* Et ita si non noscis esse alienum, non committis peccatum furti, & si nescias prohibitum aliquid, non peccabis inobedientia. Firmantur hæc in illo principio. *Nihil volitum nisi cognitum.*

PRÆMITTO 3. *Duplicia esse vitia, consequenter & duplices virtutes, quædam quidem vitia talia, quæ siue sub formali, siue sub materiali, ut ita dicam, ratione, & attingentia ponantur, idem sequetur, quod primario intendit vetare lex. Et alia sunt vitia, quæ nisi sub formali ratione hæc fiant, non ponetur hoc, quod primario intendit vetare lex, & ita v. g. siue intendas ex ratione formali, quia est alienum, siue non intendas ex formali hac ratione, sed illam non nisi materialiter attingas, alliciarisque rei pulchritudine, vel delectabilitate, si modo noscas illam rem alienam esse, sequitur idem malum, nempe diminutio bonorum proximi irrationabilis, aut usus bonorum alterius invito alio, vel saltem invito communitate vel natura. E contra autem si advertas esse præceptum ut jejunes, tu autem non ex præcisa formali ratione; quia præceptum est, violes jejunium, non sequitur id malum, quod vetat lex: nempe contemptus potestatis & Jurisdictionis, quod malum sequeretur, si violaretur præceptum ex præcisa formali ratione non subdendi sese potestati altiori; nec hoc malum sequitur inobedientiæ ex indirecto voluntario.*

PRÆMITTO 4. *Etiam in istis peccatis quorum malitia completa habetur si indirecto voluntario illa operetur quispiam, adhuc verum est dicere, quod si eadem ex directo voluntario fiant, habebitur magis expressa ratio, & magis formalis, ut ita dicam, illius malitiæ.* Nam indubiè, si quis acciperet alienum ex eo præcise, quia alienum est, haberet expressiorem & formaliorem rationem injuriandi, quamvis ad hoc non attendatur in præfenti, sed attenditur ad malum, quod lex vetare vult in illa actione prohibita, nempe malum minorationis in bonis aliis, idque malitiosè, quod malum sequitur ut dixi, siue id facias ex directo, siue indirecto voluntario, modo tamen voluntariè.

PRÆMITTO 5. *Quod virtutes illæ quæ opponuntur vitiis in quibus malum idem sequitur, si ex indirecto voluntario fiant planè, atque si fierent ex directo voluntario, debeant dici interius consummari, hoc est, ratione præcise intentionis, quæ talis, seu tendentiæ interioris in objectum quæ tale; intentio enim, & tendentia interna unicè requisita potest appellari interius consummatio; Aliæ autem virtutes non interius consummantur, non eo sensu, quod interius non eliciantur, sed quia ad rationem illarum formalem habendam,*

bendam, non est necesse objectum formale illarum virtutum quia non nisi tale, præ oculis internis, menteque haberi. His præmissis

RATIO est. Cur illorum vitiorum speciales malitiæ non contrahantur in omni peccato; quia illæ non repræsentantur. Nullam autem formalitatem potest appetere vel fugere voluntas, nisi ab intellectu propositam, ut dixi Præmissis 2. Quando autem illæ malitiæ repræsentantur, eorum tunc peccatorum malitia voluntario etiam indirecto contrahitur, quando malum quod intendit vetare lex idem consequitur sive præcedat directum sive indirectum voluntarium, ut dictum Præmissis 3. Et quia non idem malum v. g. sequitur, quando contemnitur potestas quæ talis, ut fit in formali inobedientia, ac quando facio contra prohibitionem, attendens præcisè v. g. ad delectabile, fit ut in omni peccato, non sit necesse contrahi malitiam v. g. inobedientiæ, quantumvis in modo tendendi directè vel indirectè; consequentè quæ illam voluntario, sit aliqua diversitas, ut dixi Præmissis 4. Vocantur tamen hæ transcendentes malitiæ, eo quod materialiter loquendo semper in omni peccato reperiantur: quod enim peccatum est quod non sit contra Divinam prohibitionem? Hisque talibus vitiis quorum malitia non contrahitur nisi ex formali tendentia opponuntur virtutes, quæ interius consummantur ratione scilicet interioris intentionis specialiter requiritæ: ut dixi Præmissis 5. Quæ autem dicta sunt de inobedientia, applica aliis malitiis transcendentalibus supra enumeratis.

INFERES inde. In omni peccato contrahi malitiam contra virtutem tuendi & augendi bona spiritualia, sive illa virtus sit Amor sui, sive alia. Quia quamvis non ponas actum intentionis, quo velis ex hac intentione, quæ est diminueri se in bonis spiritualibus, illam actionem, sequitur tamen malum diminutionis. Deinde si est contra sui charitatem, velle auferre sibi vitam, cur non erit malum auferre sibi vitam gra-

tiam? Quod enim dicit Vasq. in homine reperiri dominium bonorum spiritualium, & non vitæ, etiam si verum esset, non haberet intentum Vasquez; quia habetur in homine, dominium v. g. pecuniæ, & tamen illam prodigere est peccatum.

INFERES etiam. Sufficere ad scandalum indirectum voluntarium, quia sive directè, sive indirectè id velis, sequitur malum, quod maxime vetatur, ruinæ alterius, & hancillationem tenet Suar. Valent. Lugo & alii, contra Valq. Sanch. Becanum.

DICES I. Ex hac Doctrina sequitur quod qui consulit homicidium peccet gravius, quam qui occidit: Nam qui consulit, & peccat malitiâ speciali scandali, & malitiâ iniustitiæ, cum occidens non nisi priori malitiâ peccet.

RESPONDET Oviedo. Concedendo sequelam. Sed dici posset, quod malitia consulentis extensivè sit major propter plures speciales malitias in suo peccato reperibiles, sed non intensivè major. Nam ut plurimum externa occisio maiorem malitiam occidentis, quam consulentis indicat; potest enim audere consulere, & non audere occidere ex ipso horrore facti. Cæterum & ipsa externa occisio extitit, derivata in se malitiæ ab interno actu, exag-gerat peccatum, quæ malitiâ proximè caret consulens.

INSTABIS. Qui exemplo suo movet alium ad opus virtutis, non exercet actum correctionis fraternæ. Ergo & qui movet ad peccatum exemplo, non peccat peccato scandali.

RESPONDETUR. Negari posse Antecedens, casu quo solum exemplum sit sufficiens, Disparitas etiam est, quia potest actio bona poni sine correctione, ut si ponatur ante meliorem ipso agente; non ergo erit ipsum opus virtutis correctio fraternæ: non potest autem poni, culpabilis ansa ruinæ alterius sine scandalo activo,

hinc movens ad peccatum exemplo, peccabit peccato scandali.